

Respect als kern van de discussie

Een beschouwing over holebi's en adoptie Kristin Vanschoubroek

Adoptie door homoseksuele koppels deed onlangs nogal wat stof opwaaien in de media. Ik las o.a. de artikels van Jan De Volder (*Tertio* nr. 279), Ignace Verhack en Herman De Dijn (*Tertio* nr. 282) over het wetsvoorstel voor adoptie door homo- en lesbienneparen. De toon is duidelijk. De drie schrijvers pleiten voor de niet-erkenning ervan en geven elk hun argumenten. Ik vind die argumenten vrij theoretisch en de artikels komen over als een intellectueel discours, over de hoofden van de betrokkenen heen. Ik mis de dialoog met de holebi's, ik voel geen openheid voor hen. Daarom geef ik enkele bedenkingen vanuit een andere invalshoek.

Wat mij opvalt, is dat de schrijvers niet uitgaan van de betrokkenen zelf, maar van de bestaande maatschappelijke ordening. Die moet kennelijk zo goed mogelijk worden verdedigd. Uitgaande van die orde is adoptie door homo- en lesbienneparen volgens hen een gevaar: het destabiliseert die orde en brengt belangrijke houvasten in het gedrang. Ik zie evenwel niet over welke houvasten het gaat. Vaak zal adoptie in dit geval slechts de institutionele erkenning zijn van een situatie die toch al bestaat.

Nog merkwaardiger vind ik dat de schrijvers van deze artikels hun pleidooi koppelen aan een geloofsovertuiging. Grote figuren, als Jezus en Franciscus, hebben zoveel harten veroverd precies doordat ze de mens boven de wet – de maatschappelijke ordening – stelden. Jezus werd als gevaarlijk beschouwd omdat Hij een lans brak voor de maatschappelijk uitgestotenen. Hij keek naar mensen met ogen van liefde. Zulke ogen doorbreken elk menselijk opzicht en zien het wezen van een mens. Precies daardoor konden kwetsbare mensen – de maatschappelijk uitgestotenen of in de marge geduwden – thuiskomen bij Hem en via Hem ook thuiskomen in geloof en vertrouwen. Bij Franciscus kwam de grote innerlijke ommekeer door de omhelzing van een melaatse. Melaatsen werden in die tijd uit de maatschappij verbannen en verbleven buiten de stadsmuren. Franciscus doorbrak die uitstoting en zei later: “Wat voorheen bitter leek, werd omgevormd tot iets zoets.” Juist in de omhelzing van de melaatse ervoer hij de vereniging met God.

In de overwinning van de weerstand ligt de bron van diepere menswording. Daar getuigen deze twee mensen van. Daar getuigen dagelijks mensen van, telkens als ze boven zichzelf uitstijgen en zich durven verbinden met wie of wat weerstand oproept.

Als de schrijvers aanhalen dat er in de maatschappij een grote en brede tegenstand bestaat tegen homoadoptie, hebben ze mogelijk gelijk. Maar moet er met de grote stroom worden meegegaan? Herman De Dijn spreekt daarenboven over ‘het gezond verstand’ dat in het geweer moet komen tegen dit wetsvoorstel. Hij heeft het over respect voor ‘de normale, natuurlijke orde’. Door zulke uitspraken wordt de weerstand tegen holebi's erkend en zelfs gevoed.

Zo'n weerstand voeden is niet zo moeilijk. Allen dragen we immers een soort oerverlangen in ons naar perfectie, harmonie en rechtschapenheid. Daardoor verlangen mensen naar een man-vrouwrelatie waarin liefde leeft en waar kinderen de vrucht van zijn. Daardoor hebben mensen een haast natuurlijke weerstand tegen handicap, ziekte en dood. Maar ook tegen echtscheiding, abortus en euthanasie. Ook de weerstand tegen vreemdelingen, homoseksuelen, andersdenkenden of andersvoelenden kan daar zijn oorsprong vinden. Allemaal heel menselijk. Maar moeten die weerstanden worden gevoed? Zijn die weerstanden niet de voedingsbodem voor een geloof dat zich vooral bezighoudt met slagen, succes oogsten en zich conformeren in plaats van met menswording? Zijn die weerstanden niet de voedingsbodem voor extreemrechtse partijen? Het is juist eigen aan een mens dat hij boven zijn eigen weerstanden kan worden uitgetild. Daartoe kan het geloof oproepen...

Ik ben zelf altijd geboeid geweest door de vraag: wat doet mensen recht? Na mijn rechtenstudies heb ik mij verdiept in het innerlijke van de mens. Immers, wat rechtmatig is, doet nog niet noodzakelijk recht aan een mens. Ook de verbinding met datgene wat een mens overstijgt, is voor mij een richtingwijzer in mijn kijk op maatschappelijke fenomenen. Vanuit die verschillende invalshoeken – het juridische, het psychologische en het spirituele – begeleid ik mensen in hun zoektocht naar eerlijker en authentieker leven.

Vanuit betrokkenheid op mensen en verbondenheid met hen leer ik beetje bij beetje mijn natuurlijke weerstanden overwinnen. Bij het beluisteren van verhalen over zware levensomstandigheden of trauma's en de daarmee gepaard gaande diepe innerlijke roerselen heb ik wel eens gedacht: laat dit kruis aan mij voorbijgaan. Maar het voorbij laten gaan van het kruis betekent meestal het in de steek laten van mensen.

Mensen bijstaan betekent door hun schaduw, door hun duisternis willen meegaan in plaats van op een veilige afstand te blijven. Het is met hen mee-lijden. En hopen en vertrouwen dat op een goeie dag, die je van tevoren niet kent, het licht verschijnt.

De aanvaarding van de homoseksuele relatie is al een aantal keren onderwerp van gesprek geweest. In deze tijd waarin 'zielen' elkaar herkennen en zich met elkaar willen verbinden, ongeacht het geslachtelijke, zal deze thematiek nog aan belang winnen.

Mensen die hun homoseksuele geaardheid voelen en eventueel een homoseksuele relatie aangaan, hadden het vaak anders gewild. Ook voor hun familie is het een tegenslag die moet worden verwerkt. Te weten dat uit deze relatie geen kinderen worden geboren op een natuurlijke wijze is een bijkomende kwetsuur voor de betrokkenen en hun ouders. De vraag naar de rechtmatigheid van het verlangen naar kinderen en de inlossing van dat verlangen binnen de homo- of lesbiennrelatie is dan ook een onderwerp van gesprek. Immers waar liefde is, wil liefde worden gedeeld en doorgegeven.

Ignace Verhack stelt dat alleen een heteropaar via de eigen schoot ruimte kan geven aan een derde: het kind, weerspiegeling van de goddelijke dimensie. Dat is biologisch gezien juist. Spiritueel gezien echter maakt ware liefde de schoot open, ook bij homo- en lesbienneparen. Liefde raakt tot diep in het wezen, tot in de schoot. Dit gaat zoveel verder dan biologie.

Natuurlijk is het zo dat waar beide dimensies – de biologische en de spirituele – samenvallen, een grote harmonie ontstaat. Het is een zegen als een man en een vrouw zich vanuit diepe liefde openen voor elkaar en voor kinderen en die ook ontvangen.

Daar waar beide dimensies niet samenvallen, is er een tekort, een kwetsuur. Maar juist in de beperking ligt de uitdaging. Dat is hetzelfde voor elke levenssituatie waarin mensen worden gekwetst. Vaak wordt die kwetsuur een kans tot dieper groeien. We horen het zo vaak: door een trauma, een handicap, een beperking ontdekken mensen onvermoede mogelijkheden en stijgen ze boven zichzelf uit. En worden ze mooi! En groeien ze in mededogen!

Dat geldt ook voor homo- en lesbienneparen. Ook zij kunnen vanuit hun diep doorleefd verlangen naar kinderen, en vanuit het gemis van een natuurlijke weg, soms nog veel dieper aanvoelen welke gave een kind is en wat een genade het is om een kind te mogen opvoeden en zich zo een schakel te weten in het scheppingsproces dat nooit ten einde is. Overigens, hoeveel heteroparen zien kinderen niet als een evidentie en investeren er nauwelijks in.

De woorden van Roger Pauly, voorzitter van de gezinsbond, worden door *Tertio* moedig genoemd. Zijn uitspraak dat ouders geen recht hebben op kinderen, maar dat kinderen wel recht hebben op een vader en een moeder, getuigt van een beperkte visie en gaat naar mijn aanvoelen voorbij aan de essentie. Kinderen hebben recht op toegewijde volwassenen die de ouderrol op zich nemen, die hen graag zien, die voor hen zorgen, die om hen bekommerd zijn, die hen naar best vermogen opvoeden. Kinderen hebben recht op een warm nest en op een solide basis om op te bouwen. Twee mensen van hetzelfde geslacht kunnen even goed zo'n basis geven. Uiteindelijk is die opdracht voor alle ouders en opvoeders een weg met vallen en opstaan.

Daarenboven vind ik de uitspraak van Pauly ook kwetsend. Een aantal gezinnen, die misschien numeriek niet zoveel betekenen, worden erdoor in de kou gelaten of ontmoedigd.

Waar het mij echt om gaat in de hele discussie rond de adoptiemogelijkheden door homo- en lesbienneparen is respect. Ouders die zichzelf overstijgen en die hun kinderen vanuit liefde aanvaarden zoals ze zijn, mét hun geardheid en mét hun verlangen naar kinderen, homo's en lesbiennes die eerlijk uitkomen voor wie ze zijn en voor wat ze voelen, die het beste maken van hun leven en daarbij de zorg voor en de opvoeding van kinderen op zich willen nemen, verdienen ons diepste respect.

De uitspraken van mensen die beweren dat ze wel respect hebben, maar dat dit nog niet wil zeggen dat er een gelijkwaardig statuut moet zijn, getuigen van een dubbele moraal. Echt respect reikt ver. Het gaat erom onze principes – het ego – los te laten om te leven vanuit het hart en op die manier recht te doen aan mensen en hen als echt gelijkwaardig te zien. Het gaat erom dat als we respect belijden dat ook de bijbehorende vorm moet krijgen. Het gaat erom dat woorden en daden één zijn. Dat is respect. Dat is integer leven vanuit waarden.